

МОДЕЛ

на електронен курс¹

2014 г.

¹ Първият вариант е предложен от BeOnline в рамките на поръчка по тръжна процедура.

СЪДЪРЖАНИЕ

1. ВЪВЕДЕНИЕ.....	3
2. ОБЩА КОНЦЕПЦИЯ.....	3
2.1. Модел на е-курс	3
2.2. Методика за реализация на е-курс.....	3
3. ОСНОВНИ ЧАСТИ НА Е-КУРСА.....	4
3.1. Информационна част	5
3.2. Уводна част	5
3.3. Основна част	5
3.3.1. Увод	5
Учебни цели	Error! Bookmark not defined.
3.3.2. Елементи на основното учебно съдържание.....	6
3.3.3. Заключение.....	7
3.3.4. Елементи за надграждане, самооценяване и контрол	7
3.3.5. Допълнителни елементи	7
3.4. Заключителна част на е-курса	7
3.5. Самооценяване и контрол	7
3.6. Допълнителни компоненти.....	7
3.7. Оценъчна част.....	8

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Предложеният модел на е-курс е разработен на базата на дългогодишен опит в областта на обучението във виртуална среда, като същевременно е съобразен и със специфики на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“.

Целта на модела е да пресъздаде аудиторната академична среда във виртуална среда без да понижи качеството на обучение като същевременно предложи по-гъвкава форма на обучение, ползвайки определени предимства на Интернет средата, а именно - достъп от всяко място и по всяко време. Моделът може да се използва и прилага както във форми на редовно и задочно обучение, така и за индивидуално онлайн обучение.

Моделът включва методика за разработване на е-курсове и публикуване на е-материали в тях. Е-курса условно се представя като структура със седем елемента, а отделните теми (раздели) – като 4 степенна структура.

Чрез въвеждането на модела и методиката се стандартизира начинът за електронно публикуване на учебно съдържание в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, което би улеснило и преподаватели, и студенти. Стандартизираната структура на модела ще подпомогне преподавателите при проектиране и разработване на нови е-курсове.

Чрез въвеждането на модела и методиката за разработване и публикуване на материали в е-курс ще се създадат предпоставки за плавно и поетапно преминаване от аудиторно към електронно обучение.

2. ОБЩА КОНЦЕПЦИЯ

2.1. Модел на е-курс

Общата концепция за структурата и съдържанието на е-курс се ориентира към постигане на следните **характеристики на виртуалната университетската среда**:

- да пресъздава **процеса на обучение**, вкл. учебни дейности, материали и общуване, използвайки предимствата на Интернет за достъп от всяко място и по всяко време;
- да следва логическата последователност на учебните дейности;
- да **предоставя учебни е-материали и стартира е-дейности**, следвайки адекватни педагогически сценарии и в зависимост от ясно дефинирани учебни цели;
- (по възможност) **да ползва гъвкави педагогически сценарии на обучение** в зависимост от индивидуалните постижения и качества на обучаваните;
- (по възможност) **да предоставя автоматизирани средства** на автори на е-курсове (за проектиране и подготовка на е-обучение) и на преподаватели (за съставяне на учебни и тестови единици, за оценяване и др.);
- да обогатява електронните учебни ресурси в зависимост от текущите резултати;
- да предоставя **гъвкави** начини за работа - както на студенти, така и на преподаватели;
- да ползва лесен и достъпен за работа интерфейс и др.

2.2. Методика за реализация на е-курс

Електронният курс трябва да подпомага студентите при тяхната самоподготовка, ползвайки интерактивните възможности на съвременните софтуерни системи и мултимедийни технологии. При проектиране и създаване на е-курс за конкретна предметна област се следват определени правила и изисквания:

- **логическа последователност** на изложението на учебното съдържание;

- **достъпен и ясен език** (да се избягва сложна фразеология и наситеност на термини; постепенно въвеждане на понятийния апарат в изучаваната ПО);
- **относителна завършеност (цялостност) на всяка тема** (с цел да се избегне третиране на един въпрос на различни места) със спазване на определен ред - въвеждане в темата/проблема, съдържателно разглеждане, заключение (вкл. практически приложения и насоченост);
- **универсалност** на учебните е-материали – възможност за многократно и многофункционално ползване в други е-курсове и е-модули, и с друго предназначение (напр. като справочно пособие);
- **интерактивност на е-курса** и стимулиране на обучаваните към активна работа чрез ползване на разнообразни средства (вмъкнати въпроси, задачи за упражнение, казуси, примерни ситуации с решения, тестове за самоподготовка и др.);
- **включване на максимален брой мултимедийни елементи** в учебните е-материали (графики, таблици, формули, илюстрации, видео, видео лекции, учебни филми и т.н);
- **акцентиране на примери от практиката и на реални ситуации** с цел ориентиране към практиката и по-добро усвояване и разбиране на учебния материал.

Преподавателите трябва да разработят е-курса, представящ възможно по-пълно учебното съдържание на дисциплината (за ДФО – не по-малко от 75% от учебното съдържание). Обемът на учебните е-материали (при тяхното разполагане на книжен носител) за стандартен университетски курс (15 седмици x 4 часа) е ок. 250 стандартни машинописни страници (4 страници на 1 час). Примерната **7 (седем) степенна структура на стандартен е-курс** се състои от следните части:

- Информационна (общо представяне на дисциплината);
- Уводна (въведение към конкретния е-курс);
- Основна (представяне на същностното учебно съдържание в отделни учебни единици);
- Заключителна;
- Контролна (самоценяване на обучавания – доколко е усвоено учебното съдържание и постигнати учебните цели);
- Допълнителна (;
- Оценъчна.

За по-лесно усвояване и следвайки традицията, основният учебен раздел на е-курса се разделя на **теми** – обособени учебни единици (препоръчително между 10 и 15¹ на брой). Темите следва да бъдат логически свързани и да представят основното учебно съдържание на дисциплината. Няколко теми могат да се обединяват в е-модули, с цел следващо използване на така формираните модули за други дисциплини и е-курсове и за постигане на други учебни цели.

Структурата на всяка тема включва 4 (четири) секции:

- Увод;
- Елементи на основното учебно съдържание;
- Заключение;
- Елементи за надграждане, самооценяване и контрол.

Авторът на е-курс разработва и график на обучението с ползване на е-курса (при семестриална организация – за целия семестър). В табличен вид (вж. Приложение 9.Г. Стандарт. График на е-курс) се представят отделните периоди за усвояване на учебния материал и на отделните теми, текущ контрол и финалното оценяване.

3. ОСНОВНИ ЧАСТИ НА Е-КУРСА

Основните части на е-курса са: информационна, уводна, основна, заключителна, контролна, допълнителна и оценъчна.

¹ Следвайки семестриалната структура на университетските учебни планове, в които академичният семестър обикновено се състои от 10 до 15 седмици.

3.1. Информационна част

Информационната част на е-курса предоставя на студентите основна информация за изучаваната дисциплина и за преподавателя – титуляр. Основните елементи на тази част са:

- **Кратко обръщение към студентите.** В него авторът/преподавателят накратко представя съответната дисциплина и нейното място в йерархията на изучаваната научна област, най-важните характеристики и особености на дисциплината и на учебния материал, с които студентите ще се запознаят;
- **Визитка** (творческа автобиография на преподавателя). Визитката представя преподавателя като преподавател, експерт и специалист по дадената дисциплина и научно направление, и по-конкретно неговите научни и практически постижения в областта.

3.2. Уводна част

Уводната част представя в резюме изучаваната дисциплина и е-курса, показва актуалността на съответната предметна област, представя източници на информация (препоръчвани и използвани учебни материали и ресурси, тестови бази), начин на провеждане на обучението и учебния график, очаквания и изисквания към студентите (вкл. използвани технологии и средства, системи за оценяване и поддръжка). Основните елементи на тази част са:

- **Кратка анотация** – общо въведение към дисциплината и представяне на учебното съдържание;
- **График за провеждане на обучението и изисквания** към студентите – преподавателят конкретно описва как ще бъде проведено обучението и ползван е-курса в рамките на семестъра или учебната година и какви са изискванията (вкл. система за оценяване и помощ);
- **Съдържание на е-курса** - съдържание на включените в е-курса материали, ресурси и дейности;
- **Комуникационни канали** – представят се възможните канали за комуникация, които биха могли да се използват за синхронна и асинхронна връзка между преподавател – студент и дори студент – администрация.

3.3. Основна част

В основната информационна част на е-курса се представя учебното съдържание на изучаваната дисциплина, разпределено в модули и теми - ев. с разделяне на теоретични и практически сесии, с предлагане на е-материали, провеждане на е-дейности, вкл. контролни и оценъчни тестове, синхронни и асинхронни консултации и форуми и др.

Темите на дисциплината в основната учебна част трябва да са представени в логична и стегната форма. Изложението трябва да е съобразено с аудиторията и условията на обучение.

Всяка тема включва:

- Увод;
- Елементи на учебно съдържание;
- Заключение;
- Елементи за надграждане, самооценяване и контрол.

3.3.1. Увод

- **Въведение** (10 – 15 изречения) – кратко въвеждане към темата и представяне на нейната актуалност;
- **Приложение на темата** – защо е необходимо изучаването на темата и нейната практическа насоченост;
- **Учебни цели** – посочва се какво следва студентът да знае или може, след като усвои материала.

Пример. Представяне на учебни цели, които обучаваният би трябвало да постигне след успешно изучаване на материала.

След усвояване на учебния материал, Вие ще знаете/можете/познавате/ползвате

-
-
-

Забележка. В темата се поставят за постигане между 5 и 10 учебни цели,

3.3.2. Елементи на основното учебно съдържание

Съдържанието на всяка тема се разделя на относително обособени и номерирани части (раздели, подраздели и др.). Във всяка отделна част се включват текст, графични и интерактивни елементи, графики, таблици, казуси и задачи.

Описание на съдържанието на темата се разполага в нейното начало и се оформя по известния стандартен начин (раздели и подраздели). Добра практика е това описание (с цел по-удобна навигация) да е включено в е-курса под формата на хипертекст или негова разновидност.

Учебното съдържание на темата се предлага под формата на множество учебни материали, ресурси и препратки, до които обучаваните получават достъп, могат да прегледат и се опитват да разберат. В тези техни усилия, на тяхно разположение са и редица цифровизирани учебни дейности (в зависимост от възможностите на използваната система за е-обучение) .

Важни термини и определения следва да се маркират по начин - различен от стандартния за основния текст. Подходящ вариант е да се поставят в каре (леко затъмнено или с условен знак). В това поле се включват ключови думи, термини и др., които са особено важни и желателно обучаемите да запомнят. Използва се едно от дадените предложения за заглавие на полето или друго заглавие по усмотрение на автора (няма ограничение за броя на „ключовите понятия“ или месторазположението им в текста).

Основните (важни) определения следва също да бъдат маркирани по различен начин (например подчертани), така че да могат да бъдат обособени и на отделни (външни от текста) елементи, които да показват тяхната важност (за напомняне).

В текста се включват и **казуси, задачи, упражнения и техните решение**, също поставени в каре (може да е леко затъмнено и с условен знак за писане).

Пример. Казус, задача или упражнение в текста

Наименование	
Условие:	
Отговор:	
	
Очакван отговор:	

Важни ключови думи, понятия и термини се маркират в **bold**, *italic* или се подчертават. Тези понятия се извеждат в края на темата и имат директна връзка/препратка към **речника на е-курса**.

Резюмето (обобщението) на всяка тема следва да бъде по обем ок. ½ - 1 стандартна маш. страница и да съдържа най-важните и съществени постулати и изводи по темата.

3.3.3. Заключение

Авторът трябва да изведе в таблица ключови думи и даде тяхно кратко определение. Ако е приложимо и удачно, ключовите думи могат да бъдат дадени и на английски език. Ключовите думи трябва да се маркират в текстовете на всички теми, за да се осъществи директна връзка с речника.

3.3.4. Елементи за надграждане, самооценяване и контрол

Преподавателят следва да представи допълнителни учебни материали към темата (библиография, електронни информационни източници, институции и др.) в зависимост от предварителната подготовка и напредък на своите обучавани.

Библиографията по темата (печатни издания, електронни ресурси или препратки към тях) може да бъде на български или чужд език.

Авторът трябва да разработи тестова база от въпроси и задачи по темата за **самооценяване в процеса на самоподготовка** на обучаваните. Всички тестови въпроси и задачи (отворени и/или затворени), казуси и пр. трябва да са придружени с отговори/решения.

3.3.5. Допълнителни елементи

Елементи, които могат да се добавят като допълнителни към всяка тема са:

- **информационни елементи**, които могат да се добавят към всяка една от темите като:
 - тезиси;
 - виртуални ресурси – връзки към други сайтове;
 - допълнителна библиография;
 - учебни видеоматериали;
 - научни публикации в е-формат (статии, дисертации, глави от монографии и др.);
 - презентации (по темата или отделни въпроси), вкл. от други преподаватели;
- **интерактивни елементи** – динамични интерактивни графики/ таблици/ изображения с аудио възпроизвеждане на обяснения към графиките (текст 5-10 изречения, продължителност на динамичния елемент - до 3 мин).

3.4. Заключителна част на е-курса

В заключителната част се обобщава учебното съдържание, представено в е-курса.

Речникът на е-курса включва ключови думи от отделните теми и допълнителни термини и понятия (по преценка на автора). Допълнителните термини и понятия трябва да са придружени с кратки определения и да са маркирани в текста.

3.5. Самооценяване и контрол

В тази част се включват въпроси и задачи за самооценяване на студента по различни теми от е-курса, за което авторът разработва:

- **контролни въпроси и задачи**, касаещи цялото учебно съдържание или отделни негови модули;
- **примерни изпитни варианти**, с решаването на които студентът се поставя в реална изпитна среда;
- съпровожда всички въпроси, задачи, казуси и др. оценъчни елементи с **отговори/решения за осъществяване на самоконтрол**.

3.6. Допълнителни компоненти

Като компоненти, допълващи основният е-курс, авторът/преподавателят може да публикува или цитира:

- **презентации** върху учебното съдържание (вкл. и от други дисциплини и преподаватели);
- **видео учебни материали** като учебни филми (1 - 3 мин), видео лекции и др.;
- **публикации по темата** като актуални и „горещи“ статии по темата (за предпочитани в електронен формат);

- **виртуални ресурси** по темата като интернет списания, цифрови библиотеки, специализирани сайтове и др.;
- **други информационни източници** - библиография за дисциплината (вкл. източници на български или чужд език, както, както и препратки към електронни ресурси).

3.7. Оценъчна част

Оценъчната част включва всички необходими компоненти на системата, ползвана от автора/преподавателя за оценяване на знанията по съответната дисциплина, а именно:

- **критерии за оценяване** и начин (система) за крайно оценяване на обучаваните по дисциплината (вж. Приложение 9. Стандарт. График на учебен е-курс);
- **общи изисквания към обучаваните относно „покриване“ на отделни оценъчни компоненти** (напр.: курсовата работа е в обем до 10 стандартни маш. стр., шрифт: 12 Times New Roman, междуредие 1.5, структура – по приложен образец, време на приключване – 19.2.2015 г. и т.н.);
- **минимални (или алтернативни) изисквания** за успешно приключване на обучението, които студентите следва да изпълнят, за да получат положителна оценка.